

Meer dan het leven....

DOOR SOPHIE WOUTDS

MET een nijldigen ruk trok Herman Koning de deur van het groote bankierskantoor achter zich dicht. Gelukkig dat die deur veert, realiseerde hij zich even, anders waren de ruiten er uitgevlogen. 't Was onuitstaanbaar, werkelijk onuitstaanbaar, dat hij, Herman Koning, gevierd en ontzien bij z'n vrienden, telkens door een waandenkbeeld zóó van zijn stuk gebracht kon worden.

Als oudste jongen van den hoofdonderwijzer in een klein plaatsje had hij de H.B.S. in de stad bezocht. In z'n tweede leerjaar verbaasde hij vader en moeder door kortweg mee te deelen, dat hij na het behalen van z'n eindexamen niet in het dorp zou terugkeeren. Dat had verbazing gewekt. Bij vader en moeder allereerst, bij de dorpingen daarna. Hoe kon het bestaan, dat de jongen dat meende! De betrekkingen op het postkantoor, bij de belastingen en bij de kleine bank waren nu eenmaal voor de jongens van den dominee, den dokter en den bovenmeester en nu zou zoo'n jongen dat niet willen? De verbazing had bij de dorpingen plaats gemaakt voor verontwaardiging, bij moeder voor bezorgdheid. Wat wilde de jongen? Wat had hij zich in z'n hoofd gezet?

Er werd niet meer over gesproken, totdat Herman werkelijk slaagde en hij, helder en duidelijk, z'n voornemen aan de ouders uitlegde. In 'de stad beschikte hij reeds over een groote, zonnige ruimte. Schilders van naam zou hij overreden daar werk te exposeren; jongere, onbekende artisten zou hij dwingen tot relaties. Zijn zalen zouden het centrum worden van alles wat kunst en vernuft tot stand wist te brengen. In zijn toonkamer zou de meest verwende en meest verijnde aristocratie keus kunnen maken, hijzelf zou zielvolle leiding geven. In een artikelenreeks zou hij de couranten dwingen belangstelling te toonen.

Verbaasd hoorden vader en moeder hun jongen aan, begrepen nauwelijks wat z'n plannen waren. Maar dat ze onverzettelijk vaststonden, dat wisten ze!

Herman ging. Lange persverslagen over kunst en exposities — vroeger altijd door vader overgeslagen als van geen belang — vulden nu de korte, steeds schaarscher wordende berichtjes naar huis aan.

„Wat is die Herman van den meester toch een handiger, hij zal wel gauw rijk zijn,” meende het dorp uitbundig, gansch en al verzoend met Hermans vreemde optreden.

„Wat heeft die kerel een geluk,” meenden z'n vrienden in de stad, „zoo één moét slagen.”

„Wat moet daarvan het einde zijn?” zuchtten vader en moeder... en baden des avonds voor hun jongen, lang en vurig; dat was méér dan goud en méér dan succes, doch daarvan wist Herman niet.

Het geloof van Vader en Moeder was het zijne niet; hij geloofde in een schitterende toekomst: „van naar de kerk gaan zou wel heel weinig komen”, zei hij verzachtend tegen moeder. Maar hij aanbad de zon, de natuur, de kunst. Dát alles zou hem vrede en voldoening schenken en het leven zelf zou z'n belooning zijn! Zoo redeneerde hij tegen z'n ouders en ernstiger, dringender steeg hun gebed voor den jongen op.

Hij slaagde. Wat hij ooit voor mogelijk

had gehouden, had hij ten volle bereikt. Precies had hij zijn weg uitgestippeld, zijn plannen gemaakt. Totdat een stem hem aanhield, een stem, dringender dan zucht naar succes. Het „memento mori” klonk hem tegen, ruw, onverwacht.

Een begaafd jong kunstenaar zou in zijn zalen komen werken en exposeeren. En Herman zou haar, telkens wanneer zich des middags nieuwe belangstellenden in zijn zalen ophielden, met een vlotte toespraak introducereen. Dan zou zij bij hem werken, haar talenten zouden haar dan in die om-

Tijdens het uurtje „Lichamelijke oefening” bij de Engelsche soldaten.

geving zeker beroemd maken en Herman zou in haar roem deelen. Zoo had hij het zich gedacht, zóó zou het gebeuren. Dagen te voren rinkelde onophoudelijk de telefoon. Wat hij nóóit toestond moest thans gebeuren: voor vele avonden werden de plaatsen reeds besproken. Herman duizelde: dit zou het succes worden.

Twee dagen voordat de tentoonstelling geopend zou worden, meldde een kort telegram, dat de kunstenaar zwaar ziek was en een nóg korter telegram deelde haar overlijden mede. Herman begreep het niet, kón het niet aanvaarden, dat iets of iemand zijn uitgestippeld plan verhinderen, verijdelen kon. De gedachte aan het heengaan van dit begaafde meisje gaf hem een onrust, die hem vervolgde, waar hij ook ging.

Natuúrlijk verzette hij zich daartegen. Hij kón zich daarover toch niet te lang bezorgd maken? Zijn zaak, zijn werk riep hem en dit was een tegenvaller. Een tegenvaller, die hem dieper trof dan hij zichzelf wilde bekennen, een tegenvaller, die hem zóó uit z'n

evenwicht bracht, dat hij niet werken, niet denken kon.

Met geweld dwong hij zich wekenlang tot automatisch te doen datgene wat noodig was; nieuwe plannen en gedachten zou hij moeten hebben, maar een innerlijke onrust hield hem gevangen, maakte hem machteloos.

Hinderlijk lang waren de rijen overlijdensadvertenties; regelmatig weerkerend trokken dagelijks rouwstoeten voorbij z'n atelier. Het hinderde, het ergerde hem. Had hij dat dan vroeger nooit opgemerkt? Kom, hij moest maar eens naar een ander atelier omzien. Dat het kerkhof zoo dicht bij zijn toonzalen lag, was toch ook niet erg aanmerend voor het publiek. Dat hij hiermede alleen eigen innerlijke vrees trachtte te verdrijven, wilde hij zichzelf niet bekennen.

De vraag van z'n huishoudster om eenige dagen vrij wegens het plotselinge sterven van haar vader bracht hem opnieuw geheel buiten zichzelf. Hoe kort had hij het meisje op die vraag geantwoord; alsof dit gebeuren voor haar niet in de eerste plaats een groot verlies en diepe smart beteekende. Maar toen Cor eenmaal vertrokken was, scheen het hem een wonderlijke samenloop. Hij was wat overspannen. Nu was Cor weg en was zijn huishouden geheel in de war. Dat zou hem nog nerveuzer maken. Een gedachte kwam in hem op: een paar weken alles, alles neergooien, z'n atelier sluiten en dan naar een badplaats!

Hij ging naar z'n bankier en na alles geregeld te hebben zou hij nog dien avond vertrekken. Het ongewone, het haasten, de ingewikkelde besprekingen met den bankier, die maar niet begripen kon, waarom hij er zoo tusschenuit trok, stemden hem opnieuw wrevelig. Maar gelukkig, aan alle zorgen zou nu gauw een eind komen.

Die eerste dag scheen werkelijk een succes te worden. Zie je wel, redeneerde hij in zichzelf, hier zullen alle muizenissen wel gauw uitwaaien. Hier zou hij zichzelf terugvinden en dan met nieuwe kracht vooruit!

's Middags had hij al een flinke wandeling langs het strand gemaakt. Zoo'n buitenlandse badplaats had toch veel aantrekkelijks, ja, het was een uitstekende inval geweest hierheen te gaan!

Toen hij naar huis ging, betrok de lucht, donker en wilder werd de zee. 't Was of het zand en de helm huiverden onder de aanraking van den wind. Witte schuimkoppen verhieven zich op de onrustige golven, verdwenen weer om dan als met meer kracht voortgestuwd zich weer te vertoonen. Een onbestemd leven rees onzichtbaar rondom hem. Het was onzegbaar naargeestig. Hij zag sommige badgasten zich gereed maken het strand te verlaten, anderen kwamen juist met de bedoeling om den storm te zien opsteken. Hoe konden ze, vroeg hij zich af.

Snel, ál sneller droegen zijn voeten hem. Hij zou naar z'n pension gaan, ramen en luiken sluiten, het licht opsteken en gaan lezen. Thuisgekomen viel hij, wat vermoeid door de voor hem buitengewone lichaamsbeweging, in een fauteuil neer. Heviger gierde de wind, in somberder golfslag antwoordde de zee, 't was of hij het verschuiven van het zand méé hoorde. Knarsend, klagend piepten de vensterluiken. Stemmen klonken